

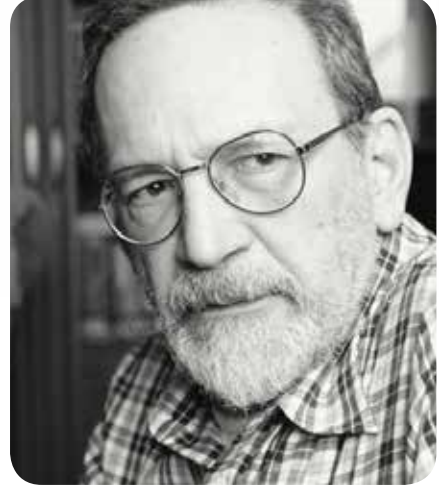
AHMET CEMAL

Nail TAN

TDK dernek dönemi üyesi (1979: 1267), gazeteci, yazar, çevirmen ve İstanbul-Anadolu Üniversiteleri Öğretim Görevlisi Ahmet Cemal, tedavi gördüğü İstanbul Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesinde kalp yetmezliği sonucu 1 Ağustos 2017 Salı günü hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 2 Ağustos 2017 Çarşamba günü Moda Camisi'nde kılınan ikinci ve cenaze namazlarının ardından Feriköy Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Cemal, 5 Mart 1942 tarihinde İzmir'de doğdu. Babası Hasan Necdet Bey, annesi ise Ayşe Behice Hanım'dır. Osmanlı Devlet Adamı Cemal Paşa'nın torunu, gazeteci Hasan Cemal'in ise amcasının oğludur.

İstanbul Moda İlkokulu ve Sankt Georg Avusturya Lisesinde ilk ve ortaöğrenimini tamamladıktan sonra İstanbul Ü Hukuk Fakültesini bitirdi (1965). Mezun olduğu fakültede bir süre asistanlık yaptı (1965-1971). İstanbul Avusturya Başkonsolosluğu Kültür Ataşeliğinde basın danışmanlığı görevini yürüttü. İstanbul Ü Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü ile Yabancı Diller Okulu Almanca Bölümünde çeviri dersleri verdi (1979-1981). Eskişehir Anadolu Ü Güzel Sanatlar Fakültesi ile Devlet

Konservatuvarında sanat tarihi, estetik, sanat kavramları, dünya tiyatrosu ve çağdaş tiyatro derslerini okuttu.

Yazko Çeviri (1981-1985) ve *Dün Bugün Felsefe* dergilerinde yayın yönetmenliği ve editörlük yaptı. Yapı Kredi Yayınları ile Bilim Felsefe Sanat Yayınlarında danışmanlık görevinde bulundu. Yazı ve çevirileri *Varlık*, *Türk Dili*, *Yeditepe*, *Yeni Ufuklar*, *Bağlam*, *Argos*, *Yazko Edebiyat*, *Yazko Çeviri*, *Somut*, *Gösteri*, *Milliyet Sanat*, *Sanat Olayı*, *Günümüzde Kitaplar*, *Cogito*, *Sanat Dünyamız* ve *kitaplık* dergilerinde yayımlandı. Yakın dönemde *Cumhuriyet* gazetesinde köşe yazarlığı yapmaktaydı. K. Hamsun, H. Böll, B. Brecht, I. Bachmann, F. Kafka, O. Paz, E. Canetti, R. M. Rilke, S. Zweig, F. Nietzsche ve Goethe başta olmak üzere dünyaca ünlü birçok yazarın eserlerini Almandan Türkçeye kazandırdı.

Aldığı ödüllerden en önemlileri şunlardır:

1998 Anadolu Ü Fahri Doktor Unvanı

2010 Avusturya Federal Cumhuriyeti Altın Liyakat Nişanı

2010 Tarabya Çeviri Ödülleri Almandan Türkçeye Çeviri Büyük Ödülü

2012 Lanetlenmiş Ağustosböcekleri kitabıyla Sedat Simavi Edebiyat Ödülü

2013 TÜYAP İzmir Kitap Fuarı Onur Konuğu

2014 Hermann Broch'tan yaptığı Vergilius'un Ölümü roman çevirisiyle Avusturya Büyük Devlet Ödülü

Çevirmenliğinin yanı sıra şiir, hikâye, roman, deneme, eleştiri ve anı türlerinde de eserler verdi. 20'ye yakın telif ve 60'ı aşkın çeviri eserinden başlıcaları tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Geçmiş Bir Dua Kitabından* (1996).

Hikâye/öykü: *Dokunmak* (1999).

Roman: *Kıyıda Yaşamak* (2004).

Deneme, eleştiri: *Odak Noktasında Yaşananlar* (1997), *Aradığımız Tiyatro* (1998), *Okuyan Gençliğe Mektuplar* (1999), *Şeref Bey Artık Burada Yaşamıyor* (1999), *Sanat üzerine Denemeler* (2000), *İnsana Dönmek* (2002), *Oynamak Varken: Tiyatro Yazıları* (2002), *Bizi Yaşatanlar ve Öldürenler* (2002), *Giderayak* (2004), *Lanetlenmiş Ağustosböcekleri* (2012), *Biz Sevmeyi Ne Zaman Unuttuk: 40 Yılın Denemeleri* (2014).

Anı/hatıra: *Yaşamdan Çevirdiklerim* (1996), *İyi Şeyler* (1996)

Derleme: *Çağdaş Dünya Edebiyatı Ansiklopedisi* (S. Duru ve A. A. Öneş'le, 1976)

Çeviri: *Güneşten de Sıcak* (Simmel, 1971), *Çalınmış Rüyalar* (Simmel, 1971), *Yalnız Havyarla Yaşanmaz* (Simmel, 1971), *Neşeli Oluşuma Şaşıyorum* (Simmel, 1972), *Katil* (Bekessy, 1972), *Ağdakiler* (Bekessy, 1972), *Kelebekler Ağlamaz* (Heinrich, 1973), *Sevmek ve Ölmek Zamanı* (Remarque, 1973), *Babasız Evler* (Böll, 1973), *Açlık* (Hamsun, 1973), *Firavunların Laneti* (Vanderberg, 1974), *İftira* (Böll, 1974), *Kalleş* (Blickendörfer, 1974), *Yaşamak Dediğin* (Johnson, 1975), *Yedinci Şafak* (Seghers, 1976), *Kişilik Kazanma Sanatı* (Kirichner, 1977), *Me-Ti* (Brecht, 1977), *Estetik* (Lukacs, 3 C, 1978-81), *Sosyalist Gerçekçilik ve Toplum* (Brecht, 1980), *Körleşme* (Canetti, 1981), *Me-Ti'nin Özdeyişleri Kitabı* (Brecht, 1982), *Katharina Blum'un Çiğnenen Onuru* (Böll, 1983), *Sözcüklerin Bilinci* (Canetti, 1984), *Gerçekliğin Evrensel Mirası* (Seghers, 1984), *Yaşamak Zamanı Ölmek Zamanı* (Remarque, 1984), *Malina* (Bachmann, 1985), *Dönüşüm* (Kafka, 1986), *Yitik Korku* (Alberti, 1987), *Rotterdamlı Erasmus'un Zaferi ve Trajedisi* (Zweig, 1987), *Glastnost: Asıl Neyi İstiyorum* (Gorbaçov, 1987), *Bu Tufandan Sonra* (Bachmann, 1990), *Düşler Boyunca Yaratmak* (Paz, 1990), *Yarının Tarihi ve Rotterdamlı Erasmus* (Zweig, 1991), *Sanat ve Yanılsama/Resim Yoluyla Betimlemenin Psikolojisi* (Gombrich, 1992), *Yaşarken Açılan Miras* (Musil, 1993), *Pasajlar*

(Benjamin, 1993), *Tiyatro İçin Küçük Organon* (Brecht, 1993), *Bay Keuner'in Öyküleri* (Brecht, 1994), *Ölüm Fügü* (Celan, 1994), *Bütün Şiirlerinden Seçmeler* (Rilke, 1994), *Radyo Oyunları* (Bachmann, 1995), *Bütün Şiirlerinden Seçmeler* (Trakl, 1995), *Bütün Şiirleri* (Bachmann, 1995), *Bütün Şiirlerinden Seçmeler* (Celan, 1995), *Bütün Oyunları* (Brecht, 11 C, Yılmaz Onay ile, 1997), *Brecht'i Anımsamak* (Mayer, 1998), *Urfaust/İlk Faust Metni* (Goethe, 1999), *İnsanın Taşrası* (Canetti, 2004), *Bir Katedral İnşa Etmek* (Beuys, 2005), *Yarat Ey Sanatçı* (Goethe, 2006), *Geceye Övgüler* (Novalis, 2006), *Niteliksiz Adam* (Musil, 2 C, 1999-2009), *Böyle Söyledi Zerdüşt* (Nietzsche, 2011), *Dionysos Dihyrambosları* (Nietzsche, 2011), *Bilinmeyen Bir Kadının*

Mektupları (Zweig, 2012), *Montaigne* (Zweig, 2012), *Satranç* (Zweig, 2013), *Amphitriyon* (Kleist, 2013), *Sanat Tarihinin Temel Kavramları* (Wölfflin, 2015), *Dava* (Kafka, 2015), *Saatin Gizli Yüreği 1973-1985* (Canetti, 2015), *Ellerin Zamanlarla Dolu* (Celan, 2015).

Hakkında onur konuğu olduğu İzmir TÜYAP 2013 Kitap Fuarı dolayısıyla Enver Ercan tarafından *Benim Kül Rengi Zamanlarım / Ahmet Cemal* adlı bir kitap yayımlandı.

Evlenmedi.

Ülkemizde Almancadan en iyi edebî çeviri yapanlardan biriydi. Bazı kitapları Almancadan Türkçeye sadece onun çevirebileceğine inanılıyordu. Estetik, tiyatro sanatı üzerindeki değerlendirmeleriyle de tanınmıştı. Ruhu şad olsun!

VALENTİN İVANOVIÇ RASSADİN

Zhanna YUŞA

Çeviren: Ekrem BEYAZ

12 Kasım 1939'da Pskov'da doğan Rus dil bilimci, filoloji doktoru ve Türk-Moğol dileri üzerine alanının önde gelen bilim adamlarından Prof. Dr. Valentin İvanoviç Rassadin 15 Ağustos 2017 tarihinde Elista'da vefat etmiştir. Rusya ve Moğolistan topraklarında bulunan Sayan-Altay bölgesindeki az sayıda kullanıcısı olan Türk dilleri üzerine araştırmalarıyla tanınan V. İ. Rassadin'in Buryat dili lehçeleri ve ağızları üzerine ve ayrıca Moğol dille-

rinin tarihi ve bu dillerin Türk dilleriyle olan ilişkileri üzerine karşılaştırmalı çalışmaları da bulunmaktadır. Tofalar